

Důchodová reforma v České republice

Abstrakt

Tato práce analyzuje vývoj a proměny důchodového systému v České republice. Hlavní pozornost je věnována právní úpravě starobního důchodu. Zabezpečení ve stáří je zásadním prvkem sociální stability státu. Podíl starších lidí v populaci se dlouhodobě zvyšuje, což klade vyšší nároky na státní rozpočet. Hlavním cílem provedení důchodové reformy je učinit taková opatření, aby byl důchodový systém udržitelný i do budoucna.

Systematicky je práce rozčleněna do pěti kapitol. První kapitola pojednává o sociálních právech, jejich vývoji a zakotvení v dokumentech mezinárodních organizací a českém právním řádu. Sociální práva patří mezi základní lidská práva. V kontextu práce je nejdůležitější právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří.

Druhá kapitola se zabývá systémem sociálního zabezpečení. Jeho úkolem je řešit sociální události postihující obyvatelstvo. K tomuto účelu používá různé nástroje, zejména sociální pojištění. Systém sociálního zabezpečení ovlivňuje řada faktorů, které jsou v této kapitole rovněž popsány.

Třetí kapitola se věnuje platné právní úpravě důchodového systému v České republice. Detailně je rozebrána jeho pilířová struktura. Lze konstatovat, že v současné době je důchodový systém závislý na I. pilíři financovaném ze státního rozpočtu. Je patrná snaha státu diverzifikovat zdroje pro důchodový systém, zejména prostřednictvím podpory individuálního spoření na důchod ve III. pilíři.

Čtvrtá kapitola poskytuje ucelený přehled vývoje důchodové reformy za posledních 30 let. Podrobně je analyzována práce odborných důchodových komisí a jejich návrhů na úpravy důchodového systému.

Pátá kapitola přesunuje pozornost mimo důchodový systém. Autor se domnívá, že mnoho potíží současného důchodového systému by bylo možné řešit adekvátní úpravou jiných, na první pohled nesouvisejících, částí právního řádu. Tato kapitola obsahuje jednak obecné i konkrétní návrhy úprav jednak zkoumá některé alternativní přístupy k zajištění na stáří.

V závěru autor shrnuje výzvy principiálního charakteru, které považuje za zásadní pro nastavení dobře fungujícího důchodového systému. Provedení důchodové reformy je nezbytné pro zachování důstojného života ve stáří pro další generace.